



Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief? / Waarom nu voorgelegd?

Jaarlijks rapporteert het college over de Rotterdamse opgave inburgering via de Rotterdamse monitor inburgering. Hierbij wordt de monitor van 2024 aan u aangeboden. Met ingang van 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor de Wet inburgering 2021 (hierna: Wi2021). Daarnaast is de gemeente nog verantwoordelijk voor de vorige stelsels, Wi2007 en Wi2013.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord 'Eén Stad' (2022 – 2026)
- Rotterdamse Aanpak Inburgering (november 2021)¹
- Toezegging Monitor Inburgering 2023 (24bb004893): aantal openstaande PIP's
- Toezegging Monitor Inburgering 2023 (24bb004891): wisselingen verschillende inburgeringsroutes.

Toelichting:

De Rotterdamse monitor inburgering 2024 beschrijft de resultaten van de uitvoering van de Rotterdamse opgave inburgering (21bb14516) in 2024, het derde jaar na invoering van de Wi2021. Binnen de Wi2021 hebben de gemeenten de regierol op de inburgering van statushouders en gezins- en overige migranten. Het doel van deze wet is dat inburgeraars beter worden geholpen bij hun inburgering en daardoor beter kunnen meedoen in de (Rotterdamse) samenleving. Daarmee kunnen statushouders sneller volwaardig participeren, bij voorkeur via betaald werk of het volgen van een opleiding.

Taakstelling huisvesting en werk

In 2024 is het gelukt de gehele huisvestingsopgave van 1.617 te huisvesten statushouders te realiseren.

Werk is een belangrijk onderdeel van de inburgering. We zien dat 642 statushouders uit de bijstand uitgestroomd zijn met name naar onderwijs en werk. Het aantal is wat lager dan in 2023 (819), maar vergelijkbaar met 2022 (682).

¹ Per 2023 ging de Rotterdamse Aanpak Inburgering verder als de Rotterdamse opgave inburgering.



Het aantal jongeren dat uitstroomde naar betaald werk is wel gestegen. In 2023 waren dit 71 jongeren en in 2024 84 jongeren. Ten opzichte van de statushouders 27 jaar en ouder, stroomden jongeren onder de 27 jaar vaker uit vanwege een opleiding. Voor een statushouder is het niet altijd mogelijk om naast de inburgering volledig te werken. Parttime werk kan daarom een goede stap zijn. Het aantal statushouders dat parttime werkt en daarnaast een aanvullende bijstandsuitkering ontvangt is 335.

Om zoveel als mogelijk statushouders uit de bijstand te laten stromen, is sinds halverwege 2024 meer ingezet op werkgevers vanuit het programma 'Statushouders aan het werk'. Het doel is het informeren en enthousiasmeren van werkgevers om statushouders in dienst te nemen. Werkgevers kunnen bijvoorbeeld informatie ontvangen over subsidiemogelijkheden vanuit het Rijk.

Er is een behoorlijke toename geweest van leer-werktrajecten, zowel tijdens als na de inburgering. Rotterdam is een van de proefgemeenten voor de Startbanen. Startbanen zijn leer-werktrajecten voor statushouders die nog bezig zijn met hun inburgering. Zo zijn in 2024, 79 plaatsingen gerealiseerd waarvan 13 interne leer-werktrajecten, 39 externe leer-werktrajecten en de eerste 27 Startbanen.

Verder zien we dat het aantal statushouders in de bijstand is gestegen van 3.334 eind 2023, naar 3.705 eind 2024.

Verloop en afronding inburgeringstrajecten

89 inburgeraars hebben dit jaar hun inburgering succesvol afgerond. Voor 2025 verwachten we een sterke toename in het aantal geslaagden, omdat veel inburgeraars die in 2022 zijn gestart, dan het einde van hun inburgeringstraject bereiken.

In Rotterdam volgt van de doelgroep statushouders 62% de B1-route, 12% de Onderwijsroute, en 26% de Z-route. Van de doelgroep gezinsmigranten in Rotterdam volgt 94% de B1-route en 6% de Z-route. De verdeling van deze doelgroepen over de verschillende routes in Rotterdam is daarmee nagenoeg gelijk aan de landelijke verdeling.

Onderzoek effectiviteit van Rotterdamse werkwijze inburgering (EUR)

In 2024 verscheen het tweede tussenrapport van de Erasmus Universiteit en de gemeente Rotterdam (24bb008259) over de uitvoering van de Wi2021. Doel is een effectieve aanpak die goed is voor inburgeraars én de stad.

Belangrijke conclusie is dat de opstartproblemen, zoals de vertraging bij DUO in 2022, zijn opgelost. Inburgeraars zijn over het algemeen tevreden over de begeleiding, de samenwerking met partners verloopt goed en er is aandacht voor maatwerk.

Wel is nog sprake van onduidelijkheid over de balans tussen inburgering en participatie. Daarom is in 2025 een richtlijn opgesteld om de uitvoering van de Wi2021 en de Participatiewet beter op elkaar af te stemmen.

Overige ontwikkelingen

Verder is er binnen de inburgeringstrajecten door middel van een pilot aandacht aan gezondheid statushouders gegeven. Statushouders hebben aan activiteiten meegedaan die gericht zijn op het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, gezonde leefstijl en het toepassen van mindfulness, sporten en bewegen in het dagelijks leven. De evaluatie van de pilot laat positieve effecten zien. Er wordt in 2025 bekeken hoe deze gezondheidsinterventie vanaf 2026 structureel ingebed wordt binnen de inburgering.



Ook wordt de 'Vroege Start' uitgevoerd, een programma voor Rotterdamse statushouders die op de statushouderslocatie in de Merwehaven verblijven, zodat zij zodra ze in Rotterdam aankomen kunnen starten met inburgering en participatie. 100% van de bewoners wordt minstens één keer gesproken en 50% neemt actief deel aan minstens een van de onderdelen van de Vroege Start.

Tot slot

De Wi2021 blijft complex, want naast dat we te maken hebben met individuen die ieder maatwerk vragen, hebben we ook te maken met de landelijke ontwikkelingen, zoals het mogelijk vervallen van voorrang op sociale huurwoning voor statushouders met de aanpassing van de Huisvestingswet.

In 2025 vindt ook de landelijke tussenevaluatie plaats van de Wi2021. Deze ontwikkelingen worden nauw gevolgd en mogelijke gevolgen hiervan worden (waar het kan) toegepast binnen de Rotterdamse opgave inburgering.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Vanuit het Rijk ontvangen we jaarlijks middelen via het gemeentefonds voor de uitvoering van de Wi2021. Deze middelen zijn, met name voor de uitvoering (o.a. consulenten), onvoldoende. Daarom heeft het college bij de Voorjaarsnota 2023 extra middelen beschikbaar gesteld om voldoende aandacht en maatwerk te kunnen blijven bieden.

Tot slot werkt Rotterdam ook mee aan een landelijk onderzoek naar de betaalbaarheid van de uitvoering van Wi2021.

Toezeggingen

In de monitor zijn de volgende toezeggingen afgedaan:

- 'Monitor Inburgering 2023 – aantal openstaande PIPS' (24bb004893)
In 2024 is er voor 1.004 statushouders een Persoonlijk InburgeringsPlan (PIP) vastgesteld. Er zijn nog 414 statushouders die in de brede intake fase zitten en wiens PIP nog niet is afgerond (zie hoofdstuk 4.1.3). Voor 748 gezinsmigranten is een PIP vastgesteld. Het aantal openstaande PIP's bedraagt 178 (zie hoofdstuk 5.1).

Het niet altijd binnen 10 weken (wettelijke termijn) een PIP kunnen vaststellen, komt door een combinatie van factoren, zoals een hoge instroom van statushouders, beperkte capaciteit in uitvoering en de tijd die nodig is voor een zorgvuldige intake en beoordeling van individuele behoeften. Landelijk ligt de gemiddelde wachttijd voor statushouders op 15 weken en voor gezinsmigranten op 18 weken en liggen hiermee hoger dan in Rotterdam.

Hiermee stellen wij voor om toezegging 24bb004893 als afgedaan te beschouwen.

- 'Monitor Inburgering 2023 – wisselingen verschillende inburgeringsroutes (24bb004891)
In 2024 zijn 63 statushouders gewisseld van route (zie hoofdstuk 4.3) en 12 gezinsmigranten zijn gewisseld van route (zie hoofdstuk 5.2). Redenen zijn bijvoorbeeld vanwege het niet aansluiten van het leertempo en/of persoonlijke belemmeringen van de inburgeraar.



Hiermee stellen wij voor om toezegging 24bb004891 als afgedaan te beschouwen.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten

Bijlage(n):

- Rotterdamse monitor inburgering 2024
- Bijlage 1: Rotterdamse Opgave Inburgering
- Bijlage 2: Kenmerken statushouders die in de periode van 2022-2024 zijn gehuisvest
- Bijlage 3: Kenmerken van inburgeringsplichtige gezinsmigranten onder Wi2021
- Bijlage 4: Overzicht ingekocht Rotterdams taalaanbod en modules